EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 19.6.2024
COM(2024) 610 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Ranskan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 610 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Ranskan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263[1] ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[3], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on EU:n rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan EU:n alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

---

1 EUVL L 2024/1263, 30.4.2024 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

(2) REPowerEU-asetuksella[4], joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain EU:n riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan EU:n energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Ranska on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*[5] tarjotakseen tietoa poliittisten päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Näistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Tiedonannon jatkoksi komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 *Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskevan vuosikertomuksen*[6]. Kertomuksessa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailuvahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykyä edistävän tekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 *Vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2024*[7]. Tämä käynnisti vuoden 2024 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä määritetyt painopisteet, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 22 päivänä maaliskuuta 2024, rakentuvat kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2024 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Ranska kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Ranskan alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2024. Niin ikään komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen 12 päivänä huhtikuuta 2024 ja ehdotuksen 11 päivänä maaliskuuta 2024.

(5) EU:n uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta. Lisäksi siihen sisältyy muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annettu asetus (EY) N:o 1467/97 ja muutettu

---

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annettu direktiivi 2011/85/EU[8]. Uuden ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat julkisen velan kestävyys sekä kestävä ja osallistava kasvu, joihin pyritään julkisen talouden asteittaisen vakauttamisen sekä uudistusten ja investointien avulla. Sillä lisätään kansallista omistajuutta ja keskipitkän aikavälin painotusta sekä parannetaan noudattamisen valvonnan vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta. Kunkin jäsenvaltion olisi toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat sisältävät jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset neljän tai viiden vuoden aikajänteellä jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen[9] olisi täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla viimeistään sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen näiden suunnitelmien laatimista komission on määrä lähettää [21 päivänä kesäkuuta] 2024 jäsenvaltioille ohjausta suunnitelmien ja myöhemmin toimitettavien vuotuisten edistymisraporttien sisällöstä ja toimittaa niille asetuksen (EU) 2024/1263 5 artiklan nojalla julkisen talouden sopeutusta koskevaa teknistä ohjausta (tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot). Jäsenvaltioiden olisi toimitettava keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa 20 päivään syyskuuta 2024 mennessä, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava kansallisten parlamenttiensa osallistuminen sekä itsenäisten finanssipolitiikan instituutioiden, työmarkkinaosapuolten ja tilanteen mukaan muiden kansallisten sidosryhmien kuuleminen.

(6) Vuonna 2024 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen rinnan elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Se, että elpymis- ja palautumissuunnitelmat pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa

[8] Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[9] Nettomenot sellaisina kuin ne on määritelty 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa (EUVL L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). ’Nettomenoilla’ tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(7) Ranska toimitti 28 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 päätöksen Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[10]. Päätöstä muutettiin 14 päivänä heinäkuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla niin, että siinä otettiin huomioon ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivitys ja siihen sisällytettiin REPowerEU-luku[11]. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Ranska on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Ranska toimitti 2 päivänä toukokuuta 2024 vuoden 2024 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2024 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohtaa noudattaen. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2024 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Ranskan puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(9) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Ranskaa koskevan maaraportin vuodelta 2024[12]. Siinä arvioidaan Ranskan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Ranska on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelma ei vastaa lainkaan tai joihin se vastaa vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Ranskan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(10) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Ranskasta perusteellisen tarkastelun. Kyseisen asetuksen soveltamiseksi Ranskan makrotalouden haavoittuvuuksista tehdyn komission henkilöstön arvioinnin tärkeimmät havainnot julkaistiin huhtikuussa 2024[13]. Komissio totesi 19 päivänä kesäkuuta 2024, että Ranskalla ei enää ole makrotalouden epätasapainoja. Politiikkatoimilla on autettu

---

10 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2021, Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (ST 10162/21; ST 10162/21 ADD 1).

11 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 13 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (ST 11150/23; ST 11150/23).

12 SWD(2024) 610 final.

13 SWD(2024) 100 final.

vähentämään haavoittuvuustekijöitä, joilla on ollut rajatylittävää merkitystä ja jotka liittyvät kilpailukykyyn tilanteessa, jossa tuottavuuden kasvu on vähäistä. Toimia on kuitenkin jatkettava. Suureen julkiseen velkaan liittyvät haavoittuvuustekijät ovat edelleen olemassa. Hintakilpailukyky on kehittynyt suotuisasti vuodesta 2021 lähtien, mikä johtuu osittain hitaammasta inflaatiosta kuin kauppakumppanimaissa. Kustannuskilpailukyvyn osalta tulokset ovat kuitenkin olleet vaihtelevampia, sillä työn tuottavuutta ovat hillinneet covid-19-kriisin jälkeen tilapäiset tekijät, kuten työvoiman jatkuva ylimitoitus joillakin keskeisillä aloilla, sekä työllisyyden lisäämiseen tähtäävät politiikat. Ne ovat viime vuosina johtaneet työllisyyden vahvaan kasvuun. Jatkossa työn tuottavuuden ja kilpailukyvyn odotetaan paranevan, mitä edistävät myös velan vähentämiseen tähtäävät suunnitellut investoinnit ja uudistukset. Yksityisen sektorin velka kasvoi pandemian aikana huomattavasti, mutta siihen liittyi kotitalouksien säästämisasteen kasvu, oman pääoman lisääminen ja yrityksissä kerrytetyt likviditeettipuskurit, joita nyt käytetään. Luotonanto yritysten investointeihin jatkuu dynaamisena rahoitusehtojen tiukentumisesta huolimatta. Julkinen velka on supistunut hiukan suhteessa BKT:hen, kun BKT on elpynyt vuodesta 2021 lähtien, ja oli vuonna 2023 hieman yli 110 prosenttia. Sen ennustetaan pysyvän vuonna 2024 jokseenkin vakaana mutta kasvavan jälleen vuonna 2025 julkisen talouden suuren alijäämän jatkuessa. Politiikkatoimet, joilla on reagoitu kilpailukyvyssä havaittuihin heikkouksiin tuottavuuden kasvun ollessa heikkoa, ovat olleet yleisesti ottaen asianmukaisia, ja niiden on tulevina vuosina määrä tukea tuottavuuden kasvua, mutta toimia on jatkettava. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano auttaa vastaamaan kilpailukykyhaasteisiin ja parantamaan samalla tuottavuuden kasvua. Julkisen talouden lujittamiseksi on toteutettu politiikkatoimia, mutta suuren julkisen velan vähentäminen edellyttää selvästi lisätoimia. Uudistettu vakaus- ja kasvusopimus, mukaan lukien liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn soveltaminen, tarjoaa soveltuvan ja vahvan valvontamekanismin, jolla voidaan reagoida julkisen talouden kestävyyteen liittyviin riskeihin.

(11) Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella[14] Ranskan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 4,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 5,5 prosenttiin vuonna 2023[15], ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 111,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2023 loppuun mennessä 110,6 prosenttiin. Kuten Finanssipoliittisessa ohjauksessa vuodeksi 2024[16] ilmoitettiin, komissio on toteuttanut ensimmäisen vaiheen alijäämäperusteisia liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämiseksi vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Komissio antoi 19 päivänä kesäkuuta 2024 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen[17]. Kertomuksessa arvioitiin Ranskan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2023 Ranskan julkisen talouden alijäämä ylitti 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että kyseisen arvioinnin perusteella ja SEUT-sopimuksen 126 artiklan 4 kohdan nojalla perustetun talous- ja rahoituskomitean lausunto huomioon ottaen komissio aikoo ehdottaa heinäkuussa liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn aloittamista Ranskan

[14] Eurostat – Euro Indicators, 22.4.2024.

[15] Alijäämän kasvu vuonna 2023 johtui pääasiassa huomattavista tulovajeista ja vähäisemmässä määrin odotettua hitaammasta kasvusta.

[16] COM(2023) 141 final.

[17] Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laadittu komission kertomus, 19.6.2024, COM(2024) 598 final.

osalta suosittamalla neuvostolle, että se antaisi 126 artiklan 6 kohdan mukaisen päätöksen liiallisen alijäämän olemassaolosta Ranskassa.

(12) Neuvosto suositti[18] 12 päivänä heinäkuuta 2022 Ranskalle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023 maltillinen finanssipolitiikka erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu[19], kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Lisäksi suositettiin, että Ranska olisi samanaikaisesti valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Ranskalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys[20] oli vuonna 2023 kiristävä (0,5 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka oli 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä vastasi neuvoston suositusta. Vuonna 2023 elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot olivat 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 4,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne lisääntyivät 0,1 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Ranska rahoitti lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muilla EU:n varoilla. Se rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten uusiutuvien ja vähähiilisten vetyratkaisujen kehittämiseen ja teolliseen käyttöönottoon, kestävien maatalousjärjestelmien innovointihankkeisiin, kierrätettyihin materiaaleihin, innovatiivisiin rakennuksiin, liikenteen digitalisaatioon ja hiilestä irtautumiseen, sekä investointeja rakennusten lämpöperuskorjauksiin. Nämä investoinnit rahoitetaan osittain elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muilla EU:n varoilla.

(13) Vuoden 2024 vakausohjelmaan sisältyvät keskeiset kehitysarviot voidaan tiivistää seuraavasti. Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalisen BKT:n kasvu on 1,0 prosenttia vuonna 2024 ja 1,4 prosenttia vuonna 2025 ja KHI-inflaatio 2,5 prosenttia vuonna 2024 ja 1,7 prosenttia vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan vuonna 2024 supistuvan 5,1 prosenttiin ja vuonna 2025 4,1 prosenttiin. Julkisen

---

18 Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Ranskan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ranskan vuoden 2022 kansallista uudistusohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 79).

19 Komission kevään 2024 talousennusteen perusteella Ranskan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu vuonna 2023 on nimellisin luvuin arviolta 6,4 prosenttia kymmenen vuoden keskimääräisen reaalisen potentiaalisen kasvun ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella.

20 Finanssipolitiikan viritykseen tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että EU:n talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä aiheutuvaa sysäystä talouteen. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on sisällytetty elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot. Indikaattorin negatiivinen (positiivinen) etumerkki viittaa elvyttävään (kiristävään) finanssipolitiikkaan.

talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä 112,3 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 113,1 prosenttiin. Vuoden 2025 jälkeen julkisen talouden alijäämän ennakoidaan supistuvan vähitellen niin, että se on 3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja 2,9 prosenttia vuonna 2027. Julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan sen vuoksi painuvan vuonna 2027 alle viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen puolestaan arvioidaan supistuvan asteittain vuoden 2025 jälkeen 112,9 prosenttiin vuonna 2026 ja 112,0 prosenttiin vuonna 2027.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 0,7 prosenttia vuonna 2024 ja 1,3 prosenttia vuonna 2025 ja YKHI-inflaatio on 2,5 prosenttia vuonna 2024 ja 2,0 prosenttia vuonna 2025.

(15) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan vuonna 2024 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 5,3 prosenttia ja julkisen talouden velan on määrä vuoden 2024 loppuun mennessä kasvaa suhteessa BKT:hen 112,4 prosenttiin. Alijäämän supistuminen vuonna 2024 johtuu pääasiassa luopumisesta useimmista energiaan liittyvistä hätätilanteen toimenpiteistä ja helmikuussa hyväksytyistä menosäästöistä, jotka ovat 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näiden säästöjen vaikutusta vähentää osittain uusien liikkeeseenlaskujen korkeammista koroista johtuva julkisen velan korkomaksujen reippaaksi ennustettu kasvu noin 2,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Lisäksi ennusteessa on otettu huomioon energiantuottajiin ja taloudellisiin voittoihin kohdistuvan poikkeusveron vaikutus, joka on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velkasuhteen nousu vuonna 2024 johtuu pääasiassa suuren perusalijäämän vaikutuksesta ja korkomaksujen kasvusta, kun taas nimellisestä kasvusta johtuva velkaa vähentävä vaikutus on maltillisempi kuin viime vuosina. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan kiristävä, 1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(16) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ’avustukset’, rahoitetaan vuonna 2024 menoja määrä, joka on 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaiden investointien ja tuottavuutta lisäävien uudistusten tekemisen ilman suoraa vaikutusta Ranskan julkisen talouden rahoitusasemaan ja julkiseen velkaan.

(17) Neuvosto suositti[21] 14 päivänä heinäkuuta 2023 Ranskalle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun[22] enintään 2,3 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia/talousarvioita laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaisi neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Ranskan kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten

[21] Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Ranskan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ranskan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 86).

[22] Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 1,8 prosenttia[23] eli suositeltua enimmäiskasvua vähemmän. Tämä vastaa neuvoston suositusta.

(18) Lisäksi neuvosto suositti, että Ranska purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto täsmensi vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Ranskan olisi varmistettava, että ne kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset[24]ovat suhteessa BKT:hen 0,9 prosenttia vuonna 2023, 0,2 prosenttia vuonna 2024 ja 0,0 prosenttia vuonna 2025. Erityisesti sähkön säännellyn hintakaton, joka toteutettiin sähkön loppukulutuksesta kannettavan veron (TICFE) vähennyksenä ja sähkön toimittajille kompensaationa maksettavina suorina tukina, oletetaan pysyvän voimassa vuonna 2024. Jos saatavat säästöt käytettäisiin julkisen talouden alijäämän supistamiseen, kuten neuvosto on suosittanut, julkisen talouden sopeutus olisi näiden kehitysarvioiden perusteella 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kiristävä vaikutus[25] finanssipolitiikan viritykseen olisi samana vuonna 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ennakoidaan purettavan mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Lisäksi ennakoidaan, että saatavat säästöt käytetään kokonaisuudessaan julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Myös tämä vastaa neuvoston suositusta.

(19) Lisäksi neuvosto suositti, että Ranska jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan pysyvän vuonna 2024 ennallaan 4,1 prosentissa suhteessa BKT:hen. Tämä vastaa neuvoston suositusta. EU:n varoilla rahoitettavien julkisten menojen, elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan pysyvän vuonna 2024 ennallaan 0,4 prosentissa suhteessa BKT:hen.

(20) Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on komission kevään 2024 talousennusteen mukaan ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 5,0 prosenttia olettaen, että politiikka pysyy muuttumattomana. Alijäämän supistuminen vuonna 2025 politiikan pysyessä muuttumattomana johtuu pääasiassa siitä, että kasvun odotetaan parantuvan. Julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen niin, että se on vuoden 2025

---

23 Tässä otetaan huomioon tuomioistuimen päätöksiin liittyvät kertaluontoiset toimenpiteet, jotka ovat 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja –0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023.

24 Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

25 Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (kymmenen vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty i) harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen, ii) kertaluontoiset toimenpiteet iii) suhdanteesta johtuvat työttömyysmenot ja iv) elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista EU:n rahastoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

lopussa 113,8 prosenttia. Julkisen talouden velkasuhteen nousu johtuu pääasiassa suurista perusalijäämistä ja korkomaksujen kasvusta.

(21) Ranskalla on runsaasti verotukia, joista aiheutuu talousarviolle paljon rasitetta. Vuoden 2023 talousarviolaissa arvioitiin, että 465 luetellun verotuen talousarviokustannukset vuonna 2022 olivat 88 miljardia euroa (3,3 % BKT:stä), pois lukien vuonna 2019 lakkautetun työllisyyttä ja kilpailukykyä edistävän verohyvityksen (*crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi,* CICE) vaikutus. Suurimmat verotuet vuoden 2023 talousarviolaissa olivat erityisesti tutkimusta koskeva verohyvitys (*crédit d'impôt recherche*, noin 7 miljardia euroa), kotityöntekijöille myönnettävä verohyvitys (*crédit d'impôt pour l'emploi d'un salarié à domicile*, 5,7 miljardia euroa), eläkkeiden ja eläkejärjestelyjen 10 prosentin vähennys (*abattement de 10 % sur les pensions et retraites*, 4,4 miljardia euroa) ja parannus-, muunto-, varustus- ja kunnossapitotöiden 10 prosentin verokanta (*taux de 10 % pour les travaux d'amélioration, de transformation, d'aménagement et d'entretien*, 4,3 miljardia euroa). Huolimatta monista yrityksistä hillitä verotukien kustannuksia ja määrää ne ovat vuodesta 2013 kasvaneet reaalimääräisesti 16 prosenttia. Vaikka verotukia voidaan perustella talous- tai sosiaalipoliittisilla tavoitteilla, ne eivät välttämättä ole kaikkein kustannustehokkain väline ja voivat joissakin tapauksissa johtaa vakaviin talouden vääristymiin. Kuten Ranskan tilintarkastustuomioistuin on todennut, verotuet vähentävät Ranskan verojärjestelmän tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä ja tekevät siitä huomattavan monimutkaisen. Ne aiheuttavat laajemminkin allokatiiviseen tehokkuuteen liittyviä tappioita yksittäisten päätösten vääristymien takia. Marraskuussa 2023 hyväksytyssä julkisen rahoituksen monivuotista ohjelmasuunnittelua koskevassa laissa vuosiksi 2023–2027 otettiin käyttöön säännöksiä, joilla rajoitetaan verotukien talousarviovaikutuksia, hillitään niiden määrää ja tehostetaan niitä sekä pyritään samalla parantamaan parlamentille vuotuisen talousarviomenettelyn yhteydessä suunnatun viestinnän avoimuutta. Aiemmilla yrityksillä ei kuitenkaan ole juurikaan onnistuttu vähentämään verotuksen monimutkaisuutta ja verotukiin liittyviä talousarviokustannuksia. Koska verotuet eivät määritelmänsä mukaan kuulu talousarvion menoja koskevan vakiintuneen valvonnan piiriin, niiden rajoittaminen edellyttäisi samantasoista seurantaa, joka täydentäisi menojen uudelleenarviointia, jonka hallitus on käynnistänyt elpymis- ja palautumissuunnitelman yhteydessä.

(22) Ranskan julkiset menot vuonna 2023 olivat 57,3 prosenttia suhteessa BKT:hen eli edelleen selvästi EU:n keskiarvoa suuremmat. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan ero on vastaava vuosina 2024 ja 2025. Näin ollen Ranskan julkisen talouden vakauttaminen edellyttää päättäväisiä toimia julkisten menojen suhteen. Tällaista vakauttamista ja julkisen velan vähentämistä voidaan tukea uudella menojen uudelleenarviointimekanismilla, joka hyväksyttiin vuoden 2023 talousarviolailla elpymis- ja palautumissuunnitelman yhteydessä. Tämän uuden mekanismin päätavoitteena on julkisten menojen säännöllinen arviointi, jotta voidaan yksilöidä menot, joilla edistetään tehokkaimmin kasvua, sosiaalista osallisuutta sekä vihreää ja digitaalista siirtymää, ja saavuttaa samalla menosäästöjä, jos havaitaan tehottomuuksia. Konkreettisia ehdotuksia sisältänyt ensimmäinen kertomus toimitettiin parlamentille heinäkuussa 2023. Sen muuntaminen konkreettisiksi ja määrällisiksi säästötoimenpiteiksi vuoden 2024 talousarviolaissa vaikuttaa kuitenkin vähäiseltä. Jatkossa julkisen talouden vakauttamisen kannalta hyödyllistä olisi sisällyttää menojen uudelleenarvioinneista saatavat määrälliset menosäästötavoitteet säännöllisesti tulevaan vuotuiseen ja monivuotiseen talousarviosuunnitteluun.

(23) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Niiden odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen suunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Ranskan pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta suunnitelman sitoumukset voidaan toteuttaa elokuuhun 2026 mennessä, on tärkeää, että Ranska jatkaa uudistusten ja investointien toteuttamista. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(24) Ranskan edellytetään osana asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan rahastojen väliarviointia tarkastelevan kutakin koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan EU-rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Ranska on edistynyt koheesiopolitiikan ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Vuonna 2023 Ranskassa tapahtui maltillista kasvua koko maassa, vaikkakin alueiden välillä on edelleen huomattavia eroja, ja joillakin alueilla pitkän aikavälin kasvu on hidasta. Syrjäisimpien alueiden ja metropolialueiden sekä kaupunkialueiden ja muiden kuin kaupunkialueiden välillä on huomattavia kehityseroja. Koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon nopeuttaminen on olennaisen tärkeää. Ohjelmissa sovitut toimintalinjat pätevät edelleen. On erityisen tärkeää jatkaa tutkimus-, kehitys- ja innovointitoiminnan tukemista alueellisella tasolla erityisesti vahvistamalla alueellisia innovaatioekosysteemejä, kehittämällä strategisia taitoja ja houkuttelemalla osaajia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös tarpeeseen lisätä yritysten digitalisaatiota ja innovointivalmiuksia erityisesti kehitysloukussa olevilla alueilla. Keskeisiä ovat edelleen vihreää siirtymää edistävät toimintalinjat, ja erityisesti olisi korostettava uusiutuvan energian tuotantoa, älykkäiden energiajärjestelmien ja energiatehokkuustoimenpiteiden kehittämistä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumista. Syrjäisimmillä alueilla olennaisen tärkeitä ovat edelleen juomavesihuolto, jäteveden käsittely sekä yhdyskuntajätteen keruu ja käsittely. Olennaista on edelleen myös heikommassa asemassa olevien ryhmien, kuten maahanmuuttajataustaisten henkilöiden, aktiivinen osallistaminen. Niin ikään on tärkeää, että tehdään kohdennettuja investointeja osaamisen kehittämiseen ja uudelleen kouluttautumiseen työmarkkinoiden tarpeiden mukaisesti kiinnittäen erityistä huomiota muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin. On syytä jatkaa myös köyhyyden torjuntaan ja sosiaaliseen osallisuuteen liittyviä toimenpiteitä kiinnittäen erityistä huomiota lapsiin, kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuteen ja häätöjen ehkäisemiseen. Ranska voisi myös hyödyntää Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevaa aloitetta teollisuuden muutoksen tukemiseksi. Ranska voisi erityisesti kehittää edelleen tarvittavia taitoja, teknologioita ja infrastruktuuria ja edistää osallistumista uusiin strategisiin arvoketjuihin (nettonollateollisuus, kriittiset raaka-aineet, energiaintensiivisten teollisuudenalojen hiilestä irtautuminen).

(25) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla EU:n varoilla vastataan, Ranskalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät osaamisvajeisiin, koulutusjärjestelmän eriarvoisuuteen ja koulutustulosten heikkenemiseen, opettajien työoloihin ja koulutukseen, liiketoimintaympäristöön, tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin sekä vihreään siirtymään. Näiden haasteiden ratkaiseminen auttaisi parantamaan työntekijöiden osaamista ja oppimistuloksia sekä lisäämään työn tuottavuutta. Lisäksi se voisi parantaa ranskalaisten yritysten tehokkuutta, mikä puolestaan lisäisi Ranskan talouden kilpailukykyä. Kilpailukyvyn ja työn tuottavuuden vahvistaminen entisestään tukisi osaltaan myös julkisen talouden kestävyyttä.

(26) Eräs merkittävimmistä rekrytoinnin esteistä on puute osaavista työntekijöistä. Vuonna 2022 tämä koski erityisesti teollisuutta, ICT- ja terveysaloja sekä ammatteja, joissa vaaditaan vihreän siirtymän edellyttämää osaamista.[26] Lisäksi 45 prosenttia ranskalaisista pienistä ja keskisuurista yrityksistä (pk-yritykset) ilmoitti, että niiden oli erittäin vaikeaa palkata henkilöstöä, jolla on oikeanlaista osaamista (EU:ssa vastaava osuus oli 38 %). Ranskalaisista yrityksistä 83 prosenttia mainitsee työvoima- ja osaamisvajeen yhtenä investointien suurimmista esteistä (EU:ssa vastaava osuus on 81%). Riittävän osaamisen puuttuminen haittaa myös investointeja teollisuuden hiilestä irtautumiseen. Huolimatta työntekijöiden osaamisen kehittämiseen ja uudelleenkoulutukseen tehdyistä investoinneista, joita tuetaan myös elpymis- ja palautumistukivälineestä, vaikeuksia on edelleen erityisesti matalan osaamistason työntekijöiden[27] saavuttamisessa ja koulutukseen osallistumisen kohdentamisessa ensisijaisille aloille. Aiempien ja viimeaikaisten investointien, kuten osaamiseen tehtäviä investointeja koskevan suunnitelman (*plan d'investissement dans les compétences*), arvioinnista käy ilmi, että vain 25 prosenttia koulutuksesta koskee ensisijaisia aloja ja 20 prosenttia koulutuksesta kohdistuu ammatteihin, joissa on osaamisvajetta. Lisäksi vain noin 25 prosenttia matalasti koulutetuista aikuisista osallistui oppimiseen vuonna 2022. Koulutusjärjestelmän tuloksellisuuden heikkeneminen voi vähentää osaamisen kehittämistä ja uudelleenkoulutusta tukevien toimenpiteiden vaikuttavuutta, koska perustaidot muodostavat perustan jatkokoulutuksesta hyötymiselle. Osaamiseen tehtäviä investointeja koskevaa suunnitelmaa on jatkettu vuoteen 2027, mutta siihen osoitetut resurssit ovat vähentyneet.

(27) Huolimatta siitä, että koulutukseen kohdennetaan runsaasti julkista rahoitusta, Ranskan koulutusjärjestelmän tuloksellisuus on viime aikoina heikentynyt huomattavasti. Koulutusjärjestelmälle leimallista on myös oppilaiden sosioekonomisen taustan merkittävä vaikutus. Kansainvälisen oppimistulosten arviointiohjelman (PISA) vuoden 2022 tutkimuksen mukaan Ranskassa 15-vuotiaista 28,8 prosenttia alisuoriutui matematiikassa (29,5 % koko EU:ssa), 26,9 prosenttia lukemisessa (26,2 % EU:ssa) ja 23,8 prosenttia luonnontieteissä (24,2 % EU:ssa). Nämä tulokset vastaavat suunnilleen EU:n keskiarvoa, joka on myös heikentynyt huomattavasti. Heikosti suoriutuvien opiskelijoiden osuus on kasvanut merkittävästi vuodesta 2018 lähtien kaikissa kolmessa oppiaineessa. Samaan aikaan huippuopiskelijoiden osuus on pienentynyt erityisesti matematiikassa ja lukemisessa. Perustaitojen heikkeneminen korostuu entisestään muita heikommassa asemassa olevien 15-vuotiaiden oppilaiden keskuudessa, mukaan lukien

[26] DARES, *Les tensions sur le marché du travail en 2022*, *Dares Resultats n°59*, marraskuu 2023.

[27] Henkilöt, joilla on enintään ylemmän perusasteen koulutus (eli ISCED 0–2).

maahanmuuttajataustaiset oppilaat, joilla on kaksi kertaa suurempi alisuoriutumisen riski kuin syntyperäisillä ikätovereillaan, joiden vanhemmat ovat myös syntyperäisiä. On ratkaisevan tärkeää parantaa oppilaiden suoriutumista perustaidoissa varhaisesta iästä alkaen. Alemman perusasteen koulutukseen osoitetut kokonaismenot ovat Ranskassa hieman pienemmät kuin OECD-maissa keskimäärin.[28] Viime vuosina on toteutettu useita toimenpiteitä eriarvoisuuden vähentämiseksi kouluissa, kuten luokkakoon puolittaminen ”ensisijaisilla koulutusalueilla”. Vaikka ensimmäiset arvioinnit viittaavatkin siihen, että toimenpiteellä on ollut myönteinen vaikutus oppilaiden oppimistuloksiin, ne 70 prosenttia muita heikommassa asemassa olevista oppilaista, jotka asuvat ensisijaisten koulutusalueiden ulkopuolella, eivät hyödy siitä. Ranskan opetusministeriö pyrki vuonna 2023 edistämään sosiaalista monimuotoisuutta kouluissa asettamalla ei-sitovan tavoitteen vähentää sosiaalista eriytymistä julkisissa kouluissa 20 prosentilla vuoteen 2027 mennessä ja allekirjoittamalla yhteisymmärryspöytäkirjan yksityisten koulujen kanssa. Lisäksi syyskuussa 2023 alettiin järjestää viikoittain tunti ranskan kielen ja matematiikan eriytettyä opetusta kaikille oppilaille, mikä voi vahvistaa perustaitoja. Näiden toimenpiteiden vaikutukset eivät kuitenkaan ole vielä näkyneet oppimistuloksissa, ja on perusteltua, että niitä arvioidaan lisää. Koulutusjärjestelmän tuloksellisuutta ja yhdenvertaisuutta voitaisiin pyrkiä parantamaan myös mukauttamalla resurssit ja menetelmät paikallisiin olosuhteisiin ja oppilaiden tarpeisiin.

(28) Vaikka opettajat saivat palkankorotuksen vuonna 2023, huoli opettajan ammatin houkuttelevuudesta on edelleen olemassa, ja opettajapula vaikuttaa koulutustuloksiin. Oppilaiden määrä yhtä opettajaa kohden on Ranskassa yksi EU:n suurimmista. Opetuksen laatuun voi vaikuttaa myös lisääntyvä turvautuminen tilapäisiin opettajiin, joilla on matalampi koulutusaste ja vähemmän kokemusta sekä heikompi pääsy koulutukseen kuin pysyvillä opettajilla. Opetusolosuhteita on pyritty parantamaan muun muassa vahvistamalla alemman perusasteen opettajien ranskan kielen ja matematiikan koulutusta. Näitä toimenpiteitä on kuitenkin mahdollista laajentaa edelleen erityisesti sovittamalla perus- ja jatkokoulutus paremmin yhteen kaikkien oppilaiden muuttuvien tarpeiden kanssa ja lisäämällä opettajien ja koulujen itsemääräämisoikeutta. Vaikka OECD:n raportti[29] osoittaa, että kouluille annettu laaja itsemääräämisoikeus voi vaikuttaa myönteisesti oppilaiden suoriutumiseen (kun siihen liittyy vastuuvelvollisuus), tilintarkastustuomioistuin varoittaa, että käytännössä rehtoreilla on vain rajalliset mahdollisuudet mukautua oppilaiden tarpeisiin ja paikallisiin olosuhteisiin[30].

(29) Huolimatta useista hallinnon yksinkertaistamista koskevista uudistuksista Ranskassa toimivat yritykset pitävät hallinnollista rasitusta edelleen suurena, mikä haittaa innovointia ja tuottavuutta. Vuonna 2022 tehdyn kyselytutkimuksen mukaan 49 prosenttia yrityksistä pitää hallinnollisten menettelyjen monimutkaisuutta ”erittäin vakavana ongelmana” (tämä on yksi suurimmista osuuksista EU:ssa ja ylittää EU:n keskiarvon, joka on 33 %).[31] Ranska arvioi, että sääntöjen liiallisesta määrästä

---

28 https://data.oecd.org/eduresource/education-spending.htm#indicator-chart.

29 Lastra-Anadón, C. ja S. Mukherjee (2019), *Cross-country evidence on the impact of decentralisation and school autonomy on educational performance*, OECD Working Papers on Fiscal Federalism, No. 26, OECD Publishing, Pariisi, https://doi.org/10.1787/c3d9b314-en.

30 Cour des comptes, *Mobiliser la communauté éducative autour du projet d'établissement, Rapport public thématique*, 2023.

31 Euroopan komissio, Flash-eurobarometri 507, *Businesses' attitudes towards corruption in the EU*, raportti, heinäkuu 2022, s. 58.

aiheutuvat kustannukset ovat vähintään 3 prosenttia bruttokansantuotteesta vuodessa.[32] Sidosryhmien ehdotusten mukaisesti[33] hallinnollista rasitusta voitaisiin keventää priorisoimalla toimitettavien asiakirjojen määrän rajoittamista (”yhden kerran periaate”) ja menettelyjen digitalisoinnin yleistämistä kuitenkin niin, että säilytetään suora yhteyspiste hallintoon. Etusijalle voitaisiin asettaa myös joko lupajärjestelmien korvaaminen yksinkertaisilla ilmoituksilla sovellettavien ehtojen noudattamisesta tai herkemmillä aloilla lupien yksinkertaistaminen lyhentämällä päätöksentekoaikoja ja ottamalla käyttöön hiljainen hyväksyntä, jos lupaa ei vielä sovelleta.

(30) Ranska suuntaa merkittävää julkista rahoitusta yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja innovoinnin tukemiseen. Yritysten T&K-toiminnan tukemiseen osoitettu osuus BKT:hen suhteutettuna on Ranskassa yksi EU-maiden suurimmista (0,45 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021)[34]. Yritysten T&K-toiminta polkee nyt kuitenkin paikallaan ja jää alle EU:n keskiarvon (1,43 % suhteessa BKT:hen vuonna 2022). EIP:n vuoden 2023 investointiselvityksen mukaan vain 30 prosenttia ranskalaisista yrityksistä (joista 99,8 % on pk-yrityksiä) investoi uusien tuotteiden, prosessien ja palvelujen kehittämiseen. Tämä osuus on yksi EU:n alhaisimmista. Tilanteessa, jossa tiedemaailman ja yritysten väliseen yhteistyöhön liittyvät indikaattorit[35] polkevat paikallaan ja akateemisten urien houkuttelevuus vähenee, tutkimuksen suunnittelua koskevan lain ja muiden ilmoitettujen toimenpiteiden, joista osa sisältyy elpymis- ja palautumissuunnitelmaan, odotetaan parantavan tutkimusjärjestelmän tehokkuutta vahvistamalla tieteen ja talouden välistä yhteyttä ja lisäämällä tutkijanurien houkuttelevuutta. Vie kuitenkin aikaa, ennen kuin näiden toimenpiteiden vaikutus realisoituu ja näkyy sitten indikaattoreissa. Ranskassa on käytössä kallis tutkimusta koskeva verohyvitys, vaikka sen arvioinnit ovat paljastaneet merkittäviä heikkouksia.[36] Innovaatiopolitiikan kansallisen arviointikomission vuonna 2021 tekemä arviointi osoitti, että järjestelmällä ei ollut merkittäviä vaikutuksia suurempiin yrityksiin, vaikka tuki keskittyi niihin. Tätä tutkimus- ja kehitysjärjestelmää on näin ollen mahdollista kohdentaa paremmin tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten parantamiseksi hilliten samalla sen kustannuksia. Muut innovointia tukevat toimenpiteet ovat paljon pienimuotoisempia mutta kohdistuvat paremmin pk-yrityksiin. Niihin kuuluvat erityisesti innovointia koskeva verohyvitys ja nuorten innovatiivisten yritysten (*Jeunes Entreprises Innovantes*) asema, joka tuo sosiaalisia hyötyjä ja veroetuuksia tietyt T&K-intensiteettiä ja kasvua koskevat kriteerit täyttäville startup-yrityksille.

---

32 Ks. yksinkertaistamista koskeva toimintasuunnitelma, huhtikuu 2024, s. 8 (saatavilla osoitteessa https://presse.economie.gouv.fr/plan-daction-simplification).

33 Ks. tammikuussa 2024 järjestetyn kuulemisen loppuraportti *Entrepreneuses, entrepreneurs : quelles mesures concrètes pour vous simplifier la vie ?*, saatavilla osoitteessa https://www.economie.gouv.fr/actualites/mesures-consultation-simplification-entreprises.

34 Komission laskelmat. Tuki on verokannustimien (joiden suuruus on 0,28 % BKT:sta, OECD:n tiedot, päivitetty viimeksi huhtikuussa 2024) ja suoran tuen (joka myönnetään mm. avustuksina ja jonka suuruus on 0,16 % BKT:sta, Eurostatin tiedot, päivitetty viimeksi 17. maaliskuuta 2024) summa.

35 Julkisen ja yksityisen sektorin tieteelliset yhteisjulkaisut prosentteina julkaisujen kokonaismäärästä (lähde: Science-Metrix, elokuu 2023); (kansallisten) yritysten rahoittamaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetut julkiset menot prosentteina BKT:sta (lähde: Eurostat, rd_e_gerdfund); (kansallisten) yritysten rahoittamaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetut julkiset menot prosentteina kaikista tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetuista julkisista menoista (lähde: Eurostat).

36 OECD (2020), *How effective are R&D tax incentives? New evidence from the OECD microBeRD project*, Directorate for Science, Technology and Innovation Policy Note, OECD, Pariisi.
Conseil d’analyse économique (2022), Focus N°090-2022 *Renforcer l’impact du Crédit d’impôt recherche* Philippe Aghion, Nicolas Chanut ja Xavier Jaravel.

(31) Ranskan energialähteiden yhdistelmässä fossiilisten polttoaineiden osuus kasvoi jonkin verran vuonna 2022, kun taas uusiutuvien energialähteiden osuus oli pieni, 14,6 prosenttia. Lisäksi Ranska jäi merkittävästi alle vuoden 2020 uusiutuvaa energiaa koskevan EU:n tavoitteen. Vaikka asennettu uusiutuvan energian kapasiteetti kasvoi vuonna 2022 aurinkoenergian merkittävän lisääntymisen vuoksi, Ranska on jäänyt jälkeen vuodeksi 2030 asetetuista tavoitteista uusiutuvan energian käyttöönotossa erityisesti sähköntuotannon ja lämmityksen osalta. Tilanteessa, jossa ilmoitettujen uusien ydinvoimalaitosten rakentaminen veisi aikaa ja sähköistämistarpeiden odotetaan lisääntyvän nopeasti[37], uusiutuvien energialähteiden nopea käyttöönotto edistäisi Ranskan energian toimitusvarmuutta ja vähentäisi samalla sen riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Ranska sääti maaliskuussa 2023 uusiutuvan energian tuotannon nopeuttamista koskevan lain, jonka mukaan kuntien on määritettävä aikasidonnaisesti ja alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa soveltaen ”uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita”. Sen nopea täytäntöönpano on perusteltua. Huhtikuun 2024 puoliväliin mennessä kuitenkin vain alle 20 prosenttia kunnista oli ryhtynyt määrittämään näitä alueita. Lisäksi yhdessä täytäntöönpanosäädöksistä ei ole vielä vahvistettu vielä julkaisemattoman monivuotisen energiasuunnitelman (*programmation pluriannuelle de l’énergie*) alueellisia tavoitteita. Itse tuotetun energian kulutuksen osalta on myös edelleen tarpeen yksinkertaistaa jakeluverkkoon liittymisen menettelyjä. Lisääntyvän uusiutuvan energian integroimiseksi ja toimitusvarmuuden varmistamiseksi tarvitaan myös lisäinvestointeja sähköverkkoihin ja joustoratkaisuihin, kuten varastointiin.

(32) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Suositukset 1, 2, 3 ja 4 auttavat Ranskaa noudattamaan ensimmäistä, toista, kolmatta ja neljättä euroalueelle annettua suositusta,

SUOSITTAA, että Ranska toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen[38] kasvun vuonna 2025 tasolle, jolla julkinen velka saadaan uskottavasti lasku-uralle keskipitkällä aikavälillä ja jolla julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen saadaan supistettua kohti perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa; vähentää verojärjestelmän monimutkaisuutta kohdentamalla verotuet paremmin, poistamalla vähiten tehokkaat verotuet ja rajoittamalla niiden kokonaisvaikutusta julkiseen talouteen; jatkaa pyrkimyksiä parantaa julkisen talouden toimenpiteiden laatua muun muassa asettamalla menosäästöjä koskevia määrällisiä tavoitteita julkisen talouden suunnittelussa menojen uudelleenarviointia koskevien vakiintuneiden puitteiden mukaisesti;

---

37 RTE (2023) *Bilan prévisionnel* 2023, French power system outlook (https://assets.rte-france.com/prod/public/2023-10/2023-10-02-bilan-previsionnel-2023-principaux-resultats.pdf), ks. erityisesti s. 31.

38 Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 kohdan mukaan ’nettomenoilla’ tarkoitetaan julkisia menoja ilman korkomenoja, harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja sekä työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun nopeaa ja tuloksellista täytäntöönpanoa varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; väliarvioinnin yhteydessä keskittyy edelleen sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. jatkaa osaamisvajeen korjaamista, myös vihreän siirtymän ammateissa, ja edistää koulutukseen osallistumista erityisesti alhaisen osaamistason työntekijöiden keskuudessa; parantaa koulutusjärjestelmän tuloksellisuutta ja yhdenvertaisuutta; lisää opettajan ammatin houkuttelevuutta muun muassa parantamalla työoloja ja koulutusta;

4. parantaa liiketoimintaympäristöä vähentämällä hallinnollista rasitusta; edistää yritysten T&K-intensiteettiä muun muassa kohdentamalla julkiset tukijärjestelmät paremmin; vauhdittaa energiasiirtymää ottamalla uusiutuvia energialähteitä nopeammin käyttöön muun muassa hyväksymällä sekundaarilainsäädäntöä, perustamalla ”uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita” ja edistämällä varastointiteknologioita.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja